Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

15. lipnja 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 97/67/EZ – Članak 9. – Sloboda pružanja usluga – Poštanske usluge – Pojmovi univerzalne usluge i osnovnih zahtjeva – Opća i pojedinačna ovlaštenja – Ovlaštenje za pružanje poštanskih usluga prilikom provedbe ugovora o kojima se pojedinačno pregovaralo – Nametnuti uvjeti“

U predmetu C-368/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Korkein hallinto-oikeus (Vrhovni upravni sud, Finska), odlukom od 10. srpnja 2015., koju je Sud zaprimio 14. srpnja 2015., u postupku koji je pokrenuo

**Ilves Jakelu Oy,**

uz sudjelovanje:

**Liikenne- ja viestintäministeriö,**

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: E. Regan, predsjednik vijeća, A. Arabadjiev (izvjestitelj) i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Ilves Jakelu Oy, H. Piekkala i I. Aalto-Setälä, *asianajajat*,

— za finsku vladu, H. Leppo, u svojstvu agenta,

— za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Fiorentina, *avvocato dello Stato*,

— za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

— za norvešku vladu, I. Thue i C. Rydning, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, P. Costa de Oliveira i P. Aalto, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: finski

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

**Presudu**

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Direktive 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga (SL 1998., L 15, str. 14.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 53.), kako je izmijenjena Direktivom 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. (SL 2008., L 52, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 214.; u daljnjem tekstu: Direktiva 97/67).

2 Zahtjev je podnesen u okviru postupka po tužbi koju je društvo Ilves Jakelu Oy podnijelo protiv odluke valtioneuvosto (Vijeće ministara, Finska) od 30. siječnja 2017. da izdavanje dozvole za pružanje poštanskih usluga uvjetuje poštovanjem određenih zahtjeva.

## Pravni okvir

### *Pravo Unije*

3 Uvodna izjava 15. Direktive 97/67 glasi kako slijedi:

„budući da odredbe ove direktive koje se odnose na pružanje univerzalnih usluga ne dovode u pitanje pravo operatora univerzalnih usluga da s korisnicima ugovaraju pojedinačne ugovore;”

4 U skladu s člankom 2. spomenute direktive:

„Za potrebe ove direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[…]

13. pružatelj univerzalne usluge: državni ili privatni pružatelj poštanskih usluga koji pruža univerzalnu poštansku uslugu ili njezine dijelove u državi članici, čiji je identitet u skladu s člankom 4. prijavljen Komisiji;

14. ovlaštenja: sva odobrenja kojima se utvrđuju prava i obveze specifične za poštanski sektor, a kojima se poduzećima omogućuje pružanje poštanskih usluga te, prema potrebi, uspostava i/ili korištenje poštanskih mreža za pružanje tih usluga u obliku općeg ovlaštenja ili pojedinačne dozvole, kako je niže određeno:

— ‚opće ovlaštenje’: ovlaštenje, bez obzira na to je li uređeno ‚klasnom dozvolom’ ili općim zakonom, i bez obzira traži li takva regulativa postupak registracije ili prijave, a za koju dotično poduzeće ne treba pribaviti nikakvu izričitu odluku nacionalnog regulatornog tijela prije realizacije prava koja proistječu iz takvog ovlaštenja,

— ‚pojedinačna dozvola’: ovlaštenje koje izdaje nacionalno regulatorno tijelo koje pružatelju poštanskih usluga daje posebna prava, odnosno kojim se tome poduzeću utvrđuju posebne obveze kojima se dopunjuje opća obveza, pri čemu to poduzeće nema pravo realizacije dotičnih prava dok ne dobije odluku nacionalnog regulatornog tijela;

[…]

19. osnovni zahtjevi: opći negospodarski razlozi koji mogu potaknuti državu članicu da odredi uvjete za isporuku poštanskih usluga. Ti razlozi su povjerljivost prepiske, sigurnost mreže u vezi s prijevozom opasnog tereta, poštovanje uvjeta zapošljavanja i programa socijalne sigurnosti koji su utvrđeni zakonima, uredbama, odredbama i/ili kolektivnim ugovorima o kojima je postignut dogovor između nacionalnih socijalnih partnera u skladu sa zakonom Zajednice i nacionalnim zakonom, te kada je to opravdano, zaštita podataka, zaštita okoliša i regionalno planiranje. Tajnost podataka može uključivati tajnost osobnih podataka, povjerljivost prenesene ili pohranjene informacije i zaštitu privatnosti;

[…]”

5 Poglavlje 2. Direktive 97/67 uređuje univerzalne usluge. U njezinu članku 3. određeno je:

„1. Države članice osiguravaju pravo korisnika na univerzalne usluge, uključujući i stalno pružanje poštanskih usluga određene kvalitete na svim dijelovima svog državnog područja, uz prihvatljive cijene za sve korisnike.

[…]

4. Svaka država članica donosi potrebne mjere kako bi osigurala da univerzalne usluge obuhvaćaju barem sljedeće mogućnosti:

— prikupljanje, razvrstavanje, transport i distribuciju poštanskih pošiljaka do dva kilograma,

— prikupljanje, razvrstavanje, transport i distribuciju poštanskih pošiljaka do 10 kilograma,

— usluge preporučene i vrijednosne pošte.”

6 U članku 9. spomenute direktive propisano je:

„1. Za usluge koje su izvan okvira univerzalne usluge, države članice mogu uvesti opće dozvole u mjeri potrebnoj da se osigura poštovanje bitnih [osnovnih] zahtjeva.

2. Za usluge koje su u okviru univerzalne usluge, države članice mogu uvesti postupke ovlaštenja, zajedno s pojedinačnim dozvolama u mjeri potrebnoj da se osigura poštovanje bitnih [osnovnih] zahtjeva te da se osigura pružanje univerzalne usluge.

Izdavanje ovlaštenja može:

— ovisiti o obvezama univerzalne usluge,

— nametnuti, ako je to potrebno i utemeljeno, zahtjeve u vezi kvalitete, dostupnosti i izvođenja tih usluga,

— kada je potrebno, ovisiti o obvezama financijskog doprinosa mehanizmu dijeljenja iz članka 7., ako pružanje univerzalne usluge uzrokuje neto trošak i nepošten financijski teret za pružatelja(-e) univerzalne usluge, određene u skladu s člankom 4.,

— kada je potrebno, ovisiti o obvezama financijskog doprinosa za operativni trošak nacionalnog regulatornog tijela iz članka 22.,

— kada je potrebno, ovisiti ili nametnuti obvezu poštovanja uvjeta na radu koji su utvrđeni u nacionalnim zakonima.

Obveze i zahtjevi iz prve alineje i iz članka 3. mogu se nametnuti samo imenovanim pružateljima univerzalne usluge.

Osim u slučaju poduzeća, koja su bila imenovana kao pružatelji univerzalne usluge u skladu s člankom 4., dozvole ne smiju:

— biti brojčano ograničene,

— za jednake elemente univerzalne usluge ili dijela nacionalnog područja nametati obvezu univerzalne usluge i istodobno obvezu financijskog doprinosa za mehanizam dijeljenja,

— udvostručiti uvjete koji se primjenjuju za poduzeća na temelju drugog, sektorski nespecifičnog nacionalnog zakonodavstva,

— nametati tehničke ili operativne uvjete, osim onih koji su potrebni za ispunjavanje obveza iz ove direktive.

3. Postupci, obveze i zahtjevi iz stavaka 1. i 2. su transparentni, dostupni, nediskriminirajući, proporcionalni, točni i jednoznačni, objavljeni unaprijed i u skladu s objektivnim mjerilima. Države članice osiguravaju da je podnositelj molbe obaviješten o razlozima za potpuno ili djelomično odbijanje ili oduzimanje dozvole i o pokretanju žalbenog postupka.”

7 U uvodnoj izjavi 33. Direktive 2008/6 određeno je:

„Državama članicama trebalo bi dopustiti korištenje općih ovlaštenja i pojedinačnih dozvola, kad god je to opravdano i proporcionalno s ciljem […]”.

### *Finsko pravo*

8 U skladu s člankom 1. prvim stavkom postilakija (415/2011) (Zakon 415/2011 o pošti), u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica u glavnom postupku (u daljnjem tekstu: Zakon 415/2011), njegov je cilj osigurati da poštanske usluge, a osobito univerzalna usluga, pod jednakim uvjetima budu dostupne u cijeloj zemlji.

9 Na temelju članka 3. Zakona 415/2011, sve poštanske usluge rukovanja poštanskim pošiljkama podvrgnute su sustavu dozvola. U skladu s člankom 4. prvim stavkom tog zakona, dozvola za pružanje poštanskih usluga mora se zatražiti od Vijeća ministara. Njezino izdavanje ne uključuje objavljivanje obavijesti.

10 Na temelju članka 6. Zakona 415/2011, dozvola se mora izdati ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

„1) podnositelj zahtjeva je društvo ili udruga koja raspolaže dostatnim financijskim sredstvima za ispunjavanje obveza poštanskog poduzeća;

2) nema opravdanog razloga za sumnju u sposobnost podnositelja zahtjeva da poštuje pravila i zahtjeve koji se primjenjuju na poštansku djelatnost;

3) podnositelj zahtjeva sposoban je osigurati redovito obavljanje djelatnosti u skladu s dozvolom;

4) državno područje obuhvaćeno zatraženom dozvolom udovoljava uvjetima iz članka 7.;

5) vlada nema posebnih razloga za sumnju da bi izdavanje dozvole moglo očito ugroziti nacionalnu sigurnost.”

11 Članak 9. Zakona 415/2011 uređuje sadržaj dozvole. U skladu s drugim stavkom točkom 5. tog članka, Vijeće ministara u dozvoli mora utvrditi obveze kojima se upotpunjavaju odredbe tog zakona ili odredbe donesene na njegovu temelju, a u pogledu bilo kojeg drugog zahtjeva analognog onima taksativno navedenima u članku 2. drugom stavku točkama 1. i 4. koji je potreban da bi se osigurale kvaliteta, dostupnost i učinkovitost usluge.

## Glavni postupak i prethodna pitanja

12 Odlukom od 30. siječnja 2014. Vijeće ministara izdalo je društvu Ilves Jakelu dozvolu za obavljanje djelatnosti rukovanja poštanskim pošiljkama u smislu članka 3. Zakona 415/2011. U prvoj odredbi te dozvole taksativno se navode njome obuhvaćene općine na finskom državnom području. U skladu s drugom odredbom spomenute dozvole, koja se odnosi na opseg djelatnosti, društvo Ilves Jakelu ima pravo na tom području za korisnike s kojima je sklopilo ugovor obavljati poštansku djelatnost bez ograničenja.

13 Odredbama 4. do 8. navedene dozvole nastoje se osigurati kvaliteta, dostupnost i učinkovitost poštanskih usluga. Na temelju njezine odredbe 4., društvo Ilves Jakelu dužno je prije početka pružanja usluge dostave poštanskih pošiljaka urediti uvjete isporuke. U skladu s odredbom 5. dozvole izdane odlukom od 30. siječnja 2014., to društvo mora osigurati takav ustroj svojih službi da se nepredane poštanske pošiljke mogu distribuirati najmanje jednom tjedno, osim u vrijeme blagdana. Prema odredbi 6. te dozvole, Ilves Jakelu mora imati službu za prekid dostave i službu za izmjenu adrese. Na temelju odredbe 7. navedene dozvole, ono mora svoje pošiljke označavati tako da ih je moguće razlikovati i odvojiti od sličnih pošiljaka koje distribuiraju drugi imatelji dozvola. U skladu s odredbom 8. spomenute dozvole, društvo Ilves Jakelu mora u svakoj općini njome obuhvaćenog državnog područja organizirati najmanje jedno sabirno mjesto za primanje poštanskih pošiljaka navedenih u članku 47. Zakona 415/2011 i vraćanje onih kod kojih je došlo do pogreške prilikom dostave.

14 Prema navodima spomenutog društva, članak 9. Zakona 415/2011 protivan je Direktivi 97/67 jer ne predviđa postupak izdavanja općeg ovlaštenja i jer omogućava da se izdavanje dozvola za usluge koje su izvan okvira univerzalne usluge podvrgne uvjetima različitima od onih koje odgovaraju osnovnim zahtjevima.

15 Glavni postupak odnosi se na pitanje je li Vijeće ministara smjelo uvjetovati izdavanje dozvole društvu Ilves Jakelu poštovanjem njezinih odredaba 4. i 8. Prema mišljenju finske vlade, navedene su odredbe nužne za osiguravanje kvalitete, dostupnosti i učinkovitosti poštanskih usluga obuhvaćenih dozvolom.

16 U tim je okolnostima Korkein hallinto-oikeus (Vrhovni upravni sud, Finska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li dostavu poštanskih pošiljaka ugovornih korisnika prilikom tumačenja članka 9. [Direktive 97/67] smatrati uslugom koja ne spada u opseg univerzalnih usluga u smislu stavka 1. te odredbe ili uslugom koja spada u opseg univerzalnih usluga u smislu stavka 2. ako poštansko poduzeće ugovara uvjete dostave sa svojim korisnicima i obračunava im zasebno ugovorenu naknadu?

2. Ako je u slučaju gore navedene dostave poštanskih pošiljaka ugovornih korisnika riječ o usluzi koja ne spada u opseg univerzalnih usluga, treba li članak 9. stavak 1. i članak 2. točku 14. [Direktive 97/67] tumačiti na način da nuđenje takvih poštanskih usluga u okolnostima poput onih u glavnom postupku može biti uvjetovano pojedinačnom dozvolom kako je propisana Zakonom o pošti?

3. Ako je u slučaju gore navedene dostave poštanskih pošiljaka ugovornih korisnika riječ o usluzi koja ne spada u opseg univerzalnih usluga, treba li članak 9. stavak 1. tumačiti na način da ovlaštenje koje se odnosi na te usluge može biti uvjetovano samo zahtjevima za osiguranje ispunjenja

osnovnih zahtjeva u smislu članka 2. točke 19. [Direktive 97/67] i da ta ovlaštenja koja se odnose na te usluge ne smiju biti uvjetovana zahtjevima u pogledu kvalitete, dostupnosti i izvršavanja određenih usluga u smislu članka 9. stavka 2. Direktive?

4. Ako ovlaštenja koja se odnose na gore navedenu dostavu poštanskih pošiljaka ugovornih korisnika mogu biti uvjetovana samo obvezom da se osigura ispunjenje osnovnih zahtjeva, može li se smatrati da zahtjevi poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku – a koji se odnose na uvjete dostave poštanske usluge, učestalost dostave pošiljaka, službu za izmjenu adrese i prekid dostave, označavanje pošiljaka i lokacije prikupljanja – odgovaraju osnovnim zahtjevima u smislu članka 2. točke 19. [Direktive 97/67] te su potrebni da bi se osiguralo njihovo ispunjenje u smislu članka 9. stavka 1. [te direktive]?"

## Ocjena Suda

### *Prvo i drugo pitanje*

17 Svojim prvim i drugim pitanjem, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 9. stavak 1. Direktive 97/67 tumačiti na način da se usluge rukovanja poštanskim pošiljkama poput onih u glavnom postupku nalaze izvan okvira univerzalne usluge ako poštansko poduzeće koje ih pruža ugovara uvjete dostave sa svojim korisnicima i obračunava im zasebno ugovorenu naknadu. Prema potrebi, sud koji je uputio zahtjev želi znati može li se pružanje takvih poštanskih usluga u okolnostima poput onih u glavnom postupku uvjetovati izdavanjem pojedinačne dozvole.

18 Da bi se, kao prvo, utvrdilo je li pružanje usluga dostave poštanskih pošiljaka korisnika s kojima je sklopljen ugovor poput onoga u glavnom postupku obuhvaćeno gore navedenom odredbom ili, suprotno tomu, člankom 9. stavkom 2. spomenute direktive, najprije valja utvrditi je li ono obuhvaćeno pojmom „univerzalna usluga" u smislu članka 3. te direktive. Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da ispita udovoljava li djelatnost društva Ilves Jakelu – za koju je ono zatražilo izdavanje dozvole – kriterijima koje u tom pogledu postavlja Direktiva 97/67.

19 S jedne strane, iz njezina članka 2. točke 13. proizlazi da je pružatelj univerzalne usluge državni ili privatni pružatelj poštanskih usluga koji pruža univerzalnu poštansku uslugu ili njezine dijelove u državi članici, a čiji je identitet prijavljen Komisiji.

20 S druge strane, na temelju članka 3. stavka 1. Direktive 97/67, univerzalna usluga znači stalno pružanje poštanskih usluga određene kvalitete na svim dijelovima državnog područja, uz prihvatljive cijene za sve korisnike.

21 Među elementima koji se u tom pogledu mogu uzeti u obzir jest i činjenica na koju upozorava sud koji je uputio zahtjev, a to je da društvu Ilves Jakelu nije nametnuta nikakva obveza pružanja univerzalne usluge. Isti zaključak može se izvesti iz pisanih očitovanja finske vlade, prema kojima društvo Ilves Jakelu nije pružatelj univerzalne usluge čije je ime prijavljeno Komisiji u smislu članka 2. točke 13. Direktive.

22 Isto vrijedi kada je riječ o okolnosti da je društvo Ilves Jakelu zatražilo dozvolu za pružanje poštanskih usluga na području određenih općina. Naime, kao što je to navedeno u točki 20. ove presude, univerzalna poštanska usluga mora se pružati na svim dijelovima državnog područja.

23 S druge strane, finska je vlada u svojim pisanim očitovanjima navela da društvo Ilves Jakelu nudi svoje usluge isključivo korisnicima s kojima je sklopilo trgovačke ugovore. Doista, iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da se o cijenama poštanskih usluga koje nudi to društvo odvojeno pregovara i da se plaćanje provodi po izdavanju računa.

24 U tom smislu treba podsjetiti da se usluge hitne pošte razlikuju od univerzalnih poštanskih usluga zbog dodane vrijednosti koju donose korisnicima, zbog čega su oni spremni platiti više. Takve su usluge posebne i odvojive su od usluga od općeg interesa te odgovaraju posebnim potrebama gospodarskih subjekata i zahtijevaju pružanje određenih dodatnih pogodnosti koje ne nudi tradicionalna poštanska služba (vidjeti u tom smislu presudu od 19. svibnja 1993., Corbeau, C-320/91, EU:C:1993:198, t. 19.).

25 Usto, iz uvodne izjave 15. Direktive 97/67 proizlazi da mogućnost pojedinačnog pregovaranja o ugovorima s korisnicima *a priori* ne odgovara pojmu pružanja univerzalne usluge (presuda od 23. travnja 2009., TNT Post UK, C-357/07, EU:C:2009:248, t. 48.).

26 Stoga članak 9. stavak 1. te direktive treba tumačiti na način da djelatnost rukovanja poštanskim pošiljkama poput one u glavnom postupku treba smatrati uslugom koja je izvan okvira univerzalne usluge ako nije riječ o stalnom pružanju poštanskih usluga određene kvalitete na svim dijelovima državnog područja, uz prihvatljive cijene za sve korisnike, što treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

27 Kada je, kao drugo, riječ o tome može li se djelatnost iz glavnog postupka uvjetovati izdavanjem pojedinačne dozvole, treba podsjetiti da članak 9. stavak 1. spomenute direktive dopušta državama članicama da podvrgnu poduzetnike u poštanskom sektoru općim ovlaštenjima za usluge koje nisu u okviru univerzalne usluge, dok stavak 2. prvi podstavak tog članka predviđa mogućnost uvođenja postupka izdavanja ovlaštenja – uključujući pojedinačne dozvole – za usluge koje su u okviru univerzalne usluge (vidjeti u tom smislu presudu od 16. studenoga 2016., DHL Express (Austria), C-2/15, EU:C:2016:880, t. 20.).

28 Također valja istaknuti da, iako iz uvodne izjave 33. Direktive 2008/6 proizlazi da bi državama članicama trebalo dopustiti korištenje općim ovlaštenjima i pojedinačnim dozvolama kad god je to opravdano i proporcionalno cilju koji se želi postići, nema sumnje da članak 9. stavak 1. Direktive 97/67, suprotno stavku 2. tog članka, ne predviđa mogućnost da se pružanje poštanskih usluga uvjetuje izdavanjem pojedinačne dozvole.

29 U tim okolnostima treba zaključiti da se pružanje navedenih usluga može uvjetovati isključivo izdavanjem općeg ovlaštenja u smislu članka 2. točke 14. Direktive.

30 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo i drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 9. stavak 1. Direktive 97/67 treba tumačiti na način da se usluge rukovanja poštanskim pošiljkama poput onih u glavnom postupku nalaze izvan okvira univerzalne usluge ako nije riječ o stalnom pružanju poštanskih usluga određene kvalitete na svim dijelovima državnog područja, uz prihvatljive cijene za sve korisnike. Pružanje poštanskih usluga koje su izvan okvira univerzalne usluge može se uvjetovati isključivo izdavanjem općeg ovlaštenja.

### *Treće pitanje*

31 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 9. stavak 1. Direktive 97/67 tumačiti na način da se pružanje poštanskih usluga koje su izvan okvira univerzalne usluge može podvrgnuti zahtjevima poput onih iz članka 9. stavka 2. drugog podstavka druge alineje te direktive.

32 Sud je već bio pozvan odlučivati o tom pitanju u presudi od 16. studenoga 2016., DHL Express (Austria) (C-2/15, EU:C:2016:880), a odgovor koji je tada dao vrijedi i u ovom predmetu.

33 Naime, u točki 26. spomenute presude Sud je istaknuo da članak 9. stavak 2. drugi podstavak druga alineja navedene direktive dopušta državama članicama da dodjelu ovlaštenja uvjetuju zadovoljenjem zahtjeva u pogledu kvalitete, dostupnosti i izvođenja odgovarajućih usluga. On je smatrao da, s obzirom na to da nema preciznih navoda o tome koje su usluge obuhvaćene tom obvezom, treba istaknuti da iz pripremnih akata Direktive 2008/6 proizlazi da je namjera zakonodavca Unije bila ukinuti ne samo posljednje prepreke potpunom otvaranju tržišta određenim pružateljima univerzalne usluge već i sve druge prepreke pružanju poštanskih usluga. Sud je iz toga izveo zaključak da, u izostanku protivnog navoda i uzimajući u obzir narav odnosne obveze, svi pružatelji poštanskih usluga mogu podlijegati obvezi iz članka 9. stavka 2. drugog podstavka druge alineje Direktive 97/67.

34 U tim uvjetima, na treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 9. stavak 1. Direktive 97/67 treba tumačiti na način da se pružanje poštanskih usluga koje su izvan okvira univerzalne usluge može podvrgnuti zahtjevima poput onih iz članka 9. stavka 2. drugog podstavka druge alineje te direktive.

### *Četvrto pitanje*

35 Četvrto pitanje treba shvatiti na način da je postavljeno samo pod pretpostavkom da je članak 9. stavak 1. Direktive 97/67 trebao biti tumačen na način da se dozvola za pružanje poštanskih usluga koje su izvan okvira univerzalne usluge može uvjetovati samo obvezama kojima se nastoji zajamčiti poštovanje osnovnih zahtjeva u smislu članka 2. točke 19. te direktive. Imajući u vidu odgovor dan na treće pitanje, na četvrto pitanje ne treba odgovarati.

## Troškovi

36 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 9. stavak 1. Direktive 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga, kako je izmijenjena Direktivom 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008., treba tumačiti na način da se usluge rukovanja poštanskim pošiljkama poput onih u glavnom postupku nalaze izvan okvira univerzalne usluge ako nije riječ o stalnom pružanju poštanskih usluga određene kvalitete na svim dijelovima državnog područja, uz prihvatljive cijene za sve korisnike. Pružanje poštanskih usluga koje su izvan okvira univerzalne usluge može se uvjetovati isključivo izdavanjem općeg ovlaštenja.**

2. **Članak 9. stavak 1. Direktive 97/67, kako je izmijenjena Direktivom 2008/6, treba tumačiti na način da se pružanje poštanskih usluga koje su izvan okvira univerzalne usluge može podvrgnuti zahtjevima poput onih iz članka 9. stavka 2. drugog podstavka druge alineje spomenute direktive, kako je izmijenjena.**

Potpisi